

MÄÄRÄYS 38/011/2002

**TAITEEN PERUSOPETUKSEN
TANSSIN
LAAJAN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEET 2002**

Opetushallitus 2002

© Opetushallitus

Kansi Viherjuuren Ilme Oy

Taitto Pirjo Nylund

ISBN 952-13-1381-1

Edita Prima Oy
Helsinki. 2002

OPETUSHALLITUS

Taiteen perusopetuksen tanssin
laajan oppimäärän koulutuksen
järjestäjät

DNO	38/011/2002
MÄÄRÄYS	Velvoittavana noudatettava
PÄIVÄMÄÄRÄ	6.8.2002
Voimassaoloaika	6.8.2002 alkaen toistaiseksi
Säännökset joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu	L 633/1998, 5§ 1 mom., A813/1998, 1§

TAITEEN PERUSOPETUKSEN TANSSIN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Opetushallitus on vahvistanut taiteen perusopetuksen tanssitaiteen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet noudatettaviksi 6.8.2002 lukien.

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja hyväksyä opetusta varten opetussuunnitelma noudattaen mitä näissä opetussuunnitelman perusteissa on määrätty.

Opetussuunnitelman tulee täsmentää ja täydentää perusteissa esitettyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Näiden opetussuunnitelman perusteiden mukainen opetussuunnitelma voidaan ottaa käyttöön 6.8.2002 ja se tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2004.

Koulutuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta tai poiketa opetussuunnitelman perusteista.

Pääjohtaja

Jukka Sarjala

Ylijohtaja

Aslak Lindström

TIEDOKSI lääninhallitukset

SISÄLTÖ

1 luku	Taiteen perusopetuksen tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet	5
1 §	Tanssin laajan oppimäärän tehtävä ja arvot	5
2 §	Yleiset tavoitteet	5
2 luku	Opetuksen toteuttaminen	7
3 §	Oppimiskäsitys	7
4 §	Opiskeluympäristö	7
3 luku	Opetuksen rakenne ja opintojen laajuus	8
5 §	Opetuksen rakenne	8
6 §	Opintojen laajuus	8
7 §	Opintojen suoritus	8
4 luku	Tavoitteet ja keskeiset sisällöt	9
8 §	Tanssi	9
	Tanssin lajikohtainen tekniikkaopetus	9
	Kehontuntemus	9
	Tanssin tuntemus	10
	Esiintyminen	10
	Päätötyö	11
9 §	Aikuisten opetus	11
10 §	Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	11
5 luku	Arviointi	12
11 §	Arvioinnin tehtävä ja arvosana-asteikko	12
6 luku	Todistukset	13
12 §	Todistusten sisältö	13
7 luku	Opetussuunnitelma	15
13 §	Opetussuunnitelman laatiminen	15
14 §	Opetussuunnitelman sisältö	15

1 luku Taiteen perusopetuksen tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

1 § Tanssin laajan oppimäärän tehtävä ja arvot

Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän tavoitteena on antaa oppilaalle mahdollisuus harrastaa tanssia pitkäjänteisesti sekä kehittää taidollisia ja tiedollisia valmiuksia, joita tarvitaan ammattiopinnoissa.

Laajan oppimäärän tulee antaa oppilaalle monipuolinen näkemys tanssista ja siihen liittyvistä asioista. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkistä kasvua, luovuutta ja sosiaalisia taitoja.

Opetuksen perustana on käsitys ihmisestä ruumiillisena ja henkisenä kokonaisuutena. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaan yksilölliset erot ja tukea oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Oppilaitoksen tulee edistää toiminnassaan yhteistyötä tanssinopetusta antavien ja muiden taideoppilaitosten kanssa. Oppilaitoksen tulee kehittää kansainvälistä yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan.

Laajan oppimäärän mukaista opetusta annetaan lapsille, nuorille sekä aikuisille. Opetuksen järjestäjän tulee laatia tanssin laajan oppimäärän mukainen opetussuunnitelma tämän opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

2 § Yleiset tavoitteet

Tanssinopetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan henkistä kasvua, lisätä hänen kehollista tietoisuuttaan ja sen avulla vahvistaa oppilaan oman identiteetin muotoutumista
- kehittää oppilaan itsetuntemusta, ymmärrystä muista ja ympäröivästä maailmasta
- kehittää oppilaan tanssissa tarvittavia fyysisiä ja psyykkisiä ominaisuuksia ja taitoja tasapainoisesti ja monipuolisesti
- kannustaa terveelliseen liikkumiseen ja elämäntapaan
- tukea oppilaan itsetuntoa ottamalla huomioon yksilön keholliset ja psyykkiset lähtökohdat sekä kehitysvaiheet

- luoda opetustilanteissa myönteinen ilmapiiri ja kehittää oppilaan kykyä toimia vuorovaikutuksessa muiden oppilaiden ja opettajan kanssa
- ohjata oppilasta pohtimaan ja tekemään eettisiä ratkaisuja ja vastuullisia valintoja opiskelussaan ja muussa elämässään
- avartaa oppilaan käsitystä taiteen monimuotoisuudesta ja tukea hänen yksilöllisen näkökulmansa kehittymistä taiteessa.

2 luku Opetuksen toteuttaminen

3 § Oppimiskäsitys

Taiteellinen oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma, jossa yksilölliset aistikokemukset ja käsitteet ovat vuorovaikutuksessa. Oppilaalla tulee olla aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Hänen tulee soveltaa kokemuksiaan ja aiemmin opittuja taitoja ja tietoja uusiin tilanteisiin. Tavoitteena on, että oppilas kehittää ja syventää omaa tanssi-ilmaisuun elämyksellisen ja tutkivan oppimisen avulla. Oppimisen tulee tapahtua vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajan ja ympäröivän taide-elämän ja muun yhteiskunnan kanssa.

4 § Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristön tulee muodostua siitä psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä, jossa oppiminen tapahtuu. Yhteisön omaksumat perinteet, arvot ja eettis-moraaliset käsitykset vaikuttavat opiskeluympäristön laatuun. Hyvä opiskeluympäristö tukee monipuolisesti ja turvallisesti oppilaan kasvua ja oppimista ja antaa onnistumisen kokemuksia myönteisessä ilmapiirissä.

Opiskeluympäristö tulee luoda sellaiseksi, että se vahvistaa oppimisessa tarvittavia taitoja, vuorovaikutustaitoja, aloitteenkykyä ja pitkäjänteisyyttä. Opiskeluympäristön tulee tukea erilaisia oppijoita ja ottaa huomioon mukautettu opetus sekä tyttöjen ja poikien erot fyysisessä ja psyykkisessä kehityksessä.

Opetustilan tulee soveltua opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen tanssin opetukseen.

Osa opiskeluympäristöä ovat ympäröivä kulttuuri- ja työelämä, muut taidelaitokset sekä oppilaitokset. Yhteistyö kodin kanssa tukee oppilaitoksen toimintaa.

3 luku Opetuksen rakenne ja opintojen laajuus

5 § Opetuksen rakenne

Tanssin laajan oppimäärän mukaiset opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Opetus jaetaan pääaineisiin, sivuaineisiin sekä valinnaisaineisiin. Pääaineita ovat baletti, nykytanssi sekä kansantanssi tai joku muu kulttuurinen tanssimuoto. Sivuaineita ovat pääaineeksi luokitellut tanssilajit, jotka syventävät ja monipuolistavat liikkeellistä ilmaisukykyä. Valinnaisaineita ovat tanssia sivuavat ja syventävät tanssinlajit. Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä opetussuunnitelmassa pääaineet, sivuaineet sekä valinnaisaineet. Oppilaitos voi antaa perustasoa edeltävää, pääasiassa alle kouluikäisille lapsille tarkoitettua varhaisiän tanssikasvatusta sekä opetusta aikuisille.

6 § Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusopintojen ja syventävien opintojen laskennallinen laajuus on yhteensä 1 300 tuntia. Opintojen laajuuden laskennan perustana on käytetty 45 minuutin pituisia oppituntia.

Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan ikä, aikaisemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

Varhaisiän oppimäärän laskennallisesta laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Perusopinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 540 tuntia.

Syventävissä opinnoissa laajan oppimäärän mukaisten opintojen laskennallinen laajuus on 760 tuntia.

7 § Opintojen suoritus

Opintojen suoritusajasta varhaisiän opetuksessa, perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa sekä aikuisten opinnoissa päättää koulutuksen järjestäjä.

4 luku Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

8 § Tanssi

Oppilas valitsee jonkin tanssilajin pääaineekseen ja lisäksi yhden tai useampia sivuaineita.

Oppimisen tavoitteena on, että oppilas

- kehittää omaa tanssillista ilmaisuaan
- oppii tanssin lajikohtaisia tekniikoita, kehon tuntemusta, tanssin tuntemusta ja esiintymistä.

Tansson lajikohtainen tekniikkaopetus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii jonkin tai joitakin lajikohtaisia tekniikoita. Tanssin lajeja ovat baletti, nykytanssi, kansantanssi tai jokin muu tanssin muoto.
- oppii valitsemansa tanssilajin perusliikkeiden sanastoa ja muuta tanssitaiteen sanastoa
- oppii lajiin liittyvää tapa- ja opiskelukulttuuria.

Sisällöt

Opetuksen sisältönä on, että oppilas luo varhaisiän opinnoissa pohjaa myöhempää tanssiopiskeluaan varten. Perusliikunnan ja leikin avulla oppilaan itsetunto ja myönteinen minäkuva sekä liikunnallisuus ja karkeamotoriset taidot kehittyvät. Oppilas tutkii kokeillen oman kehon liikemahdollisuuksia.

Perusopintojen aikana oppilas harjoittelee pitkäjänteisesti sekä perehtyy aiempaa syvemmin oman lajinsa perusliikeseanastoon ja muuhun tanssin sanastoon. Oppilas harjoittelee tanssille ominaista hienomotoriikkaa ja oivaltaa karkeamotoriikan ja hienomotoriikan eron omassa ilmaisussaan.

Syventävissä opinnoissa oppilas kehittää tanssitekniikkaansa monipuolisesti vaikeusastetta lisäten. Oppilas kehittää tanssillista ajatteluaan ja ymmärtämystään tekniikan, liikkeen ilmaisullisen muodon ja ilmaisun kertovan sisällön välisestä yhteydestä. Oppilas harjoittelee tanssin suorituspuhtautta.

Kehontuntemus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii ottamaan huomioon kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssi-ilmaisussaan

- oppii ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ja taitojen tasa-puolisen kehittämisen merkitystä harjoittelussa
- oppii arvioimaan kehon vaatiman palautumisajan sekä harjoittelun ja levon oikean suhteen.

Sisällöt

Varhaisiän opinnoissa oppilaan tulee tutustua leikin ja perusliikunnan avulla omaan kehoonsa ja sen toimintaan ja mahdollisuuksiin.

Perusopinnoissa oppilaan tulee kehittää tietoisesti myönteistä, luontevaa suhdetta omaan kehoonsa.

Syventävissä opinnoissa oppilaan tulee opetella tärkeimmät fyysisten ominaisuuksien lainalaisuudet ja oppia hyödyntämään niitä omatoimisessa harjoittelussa.

Tanssin tuntemus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii pääpiirteittäin suomalaisen ja ulkomaisen taidetanssin kehittämisen keskeiset vaiheet.
- avartaa käsitystään tanssista tutustumalla tanssin eri muotoihin ja lajeihin sekä tarkkailemalla niitä että kokeilemalla itse.

Sisällöt

Varhaisiän opinnoissa oppilaan tulee tutustua eri tanssilajeihin. Tutustumisessa korostuu kokemuksellinen oppiminen.

Varhaisiän opinnoissa oppilaan tulee kehittää perusopinnoissa tanssin tuntemustaan tutustumalla tanssiteoksiin ja seuraamalla esityksiä.

Syventävissä opinnoissa oppilas syventää tietoaan taidetanssin kehittämisestä Suomessa ja ulkomailla. Hän opiskelee oman lajinsa historiaa menneestä nykypäivään.

Esiintyminen

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii ilmaisemaan sisällöllisiä tavoitteitaan oppimansa tekniikan avulla
- oppii kehittämään omaa yksilöllistä luovuuttaan ja ilmaisukykyään ja näin esiintymisvalmiuttaan
- harjaantuu esiintymään sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä
- oppii tanssiteoksen valmistamisessa vaadittavia taitoja ja tietoja sekä taiteiden työtapoja.

Sisällöt

Varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu luontevaan esillä olemiseen ja esiintymiseen erilaisissa esiintymistiloissa ja -tilanteissa sekä harjoittelee esiintymään ryhmän jäsenenä.

Perusopinnoissa oppilas totuttelee itsenäiseen ja oma-aloitteeseen työskentelyyn sekä harjoittelun aikana että esiintymistilanteissa. Oppilas harjoittelee kantamaan vastuuta ryhmän jäsenenä.

Syventävissä opinnoissa oppilas oppii tiedostamaan harjoittelun merkityksen esitystä valmistettaessa ja ymmärtämään sen arvon oppimisessa. Oppilas oppii ymmärtämään eri taidealojen kanssa tehtävän yhteistyön merkityksen ja sen avartavan vaikutuksen oppilaan käsitykseen taiteesta ja taiteen vuorovaikutuksesta. Oppilas oppii arvostamaan omaa ja muiden työtä.

Päätötyö

Syventävien opintojen aikana oppilaan tulee tehdä päätötyö. Päätötyö voi olla soolotanssi, ryhmätanssi tai koreografia. Päätötyön valmistamiseen käytetään vähintään kolmekymmentä tuntia, ja se sisältyy syventävien opintojen kokonaistuntimäärään.

9 § Aikuisten opetus

Aikuisten opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perus- ja syventävissä opinnoissa.

10 § Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita tulee yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle tulee laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

5 luku Arviointi

11 § Arvioinnin tehtävä ja oppilasarviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Sen tulee ohjata oppilaitoksen opiskelulle asettamia tavoitteita. Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon ja tanssivalmiuksien kehittymistä sekä oppilaan halukkuutta kehittää itseään tanssijana. Arviointi perustuu oppilaan ja opettajan väliseen arviointikeskusteluun, ja sen tulee tukea oppilaan kykyä arvioida omaa ja muiden työskentelyä.

Oppilaan arvioiminen pohjaa pitkäaikaiseen näyttöön. Arviointavana on sekä oppimisprosessi että lopputulos. Arviointimenetelmät tulee valita siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista.

Oppilaalle on tiedotettava seuraavista arvioinnin periaatteista: arvioinnin tehtävät ja kohteet, arvosana-asteikko, arviointikriteerit, arvioinnin oikaiseminen ja päättötodistuksen sisältö.

Arviointi on säännöllistä, ja oppilaan tulee saada palautetta oppimisestaan jatkuvasti oppimistilanteissa.

Syventävien opintojen lopuksi oppilas tekee päättötyön, joka arvioidaan perusopetuksen päättötodistukseen. Päättötyön arvioi vähintään kaksi tanssialan ammattilaista.

Arvosana-asteikko

Erinomainen	5
Kiitettävä	4
Hyvä	3
Tyydyttävä	2
Hyväksytty	1.

6 luku Todistukset

12 § Todistusten sisältö

Päätötodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteita.

Oppilas saa todistuksen ja arvioinnin suoritettuaan tanssin laajan oppimäärän perusopinnot.

Oppilas saa tanssin laajan oppimäärän päätötodistuksen ja arvioinnin suoritettuaan syventävät opinnot.

Tanssin perusopintojen päätötodistus

Päätötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päätötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- sanallinen arvio
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot.

Tanssin syventävien opintojen päätötodistus

Päätötodistuksessa tulee olla seuraavat asiat:

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päätötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, kokonaisarvosana, erillinen arvosana lopputyöstä, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämislupa, päiväys ja luvan numero
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu

- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot
- arvosana-asteikko.

Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko tanssin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

7 luku Opetussuunnitelma

13 § Opetussuunnitelman laatiminen

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja hyväksyä omalle toiminnalleen opetussuunnitelma, jonka perustana on Opetushallituksen vahvistamat taiteen perusopetukseen kuuluvan tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelman tulee olla keskeisin väline oppilaitoksen opetustyön kehittämisessä. Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

14 § Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelmassa tulee olla seuraavat asiat:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus,
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, opiskeluympäristö ja työtavat
- opetuksen tarjonta
- opetuksen tavoitteet ja sisällöt
- suoritettavat opinnot ja niiden tavoitteet ja sisällöt
- oppilaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatimisen perusteet
- todistusten sisällöt
- opetusjärjestelyt
- opiskeluaika, periodit, viikot
- oppilaaksi ottaminen, vapaaoppilaaksi ottaminen
- yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oman alueen kulttuuripalveluiden tuottaminen ja osallistuminen
- kansainvälisen tanssitaiteen ja sen kehityksen seuraaminen
- muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen
- oppilasarviointi ja arviointimenetelmät.
- oppilaitoksen itsearviointi.